TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2025. gada 30. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Enerģētika – Dabasgāzes iekšējais tirgus – Direktīva 2009/73/EK – 3. panta 1. punkts – Dalībvalstu pienākumi pret dabasgāzes uzņēmumiem – Patērētāju tiesību aizsardzība – 40. un 41. pants – Regulatīvās iestādes kompetences – Dabasgāzes uzņēmuma izdarīts pārredzamības pienākuma pret lietotājiem pārkāpums – Sodu kumulēšana par vienu un to pašu prettiesisko rīcību – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pants – Tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu – *Ne bis in idem* – 52. panta 1. punkts – Šo pamattiesību īstenošanas ierobežojumi – Samērīguma princips

Lietā C-205/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2023. gada 24. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 28. martā, tiesvedībā

Engie România SA

pret

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētāja K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda trešās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], M. Gavalecs [*M. Gavalec*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents),

ģenerāladvokāts: A. Rants [*A. Rantos*],

sekretāre: R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 24. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Engie România SA* vārdā – *L. Chiurtu*, *N.-V. Dinu*, *R. Iancu*, *I. Katona* un *A. Radu*, *avocați*,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

– *Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei* vārdā – *G.-S. Niculescu*, *A.-M. Riling*, *C. Vernea* un *A. Zorzoană*, pārstāvji,

– Rumānijas valdības vārdā – *R. Antonie*, *E. Gane*, *R. I. Hațieganu* un *A. Rotăreanu*, pārstāves,

– Grieķijas valdības vārdā – *K. Boskovits* un *C. Kokkosi*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *O. Beynet*, *L. Nicolae* un *T. Scharf*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2024. gada 11. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV 2009, L 211, 94. lpp.) 3. panta 1. punktu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 50. un 52. pantu.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar strīdu starp dabasgāzes uzņēmumu *Engie România SA* (turpmāk tekstā – "*Engie*") un *Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei* (Valsts enerģētikas regulatīvā iestāde, Rumānija; turpmāk tekstā – "*ANRE*") par šīs iestādes sastādītu protokolu par tāda administratīvā pārkāpuma konstatēšanu un sodīšanu, kurā vainojama *Engie*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Harta

3 Hartas 50. pantā "Tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu" ir noteikts:

"Nevienu nedrīkst atkārtoti tiesāt vai sodīt krimināllietā par nodarījumu, par kuru viņš saskaņā ar tiesību aktiem [Eiropas] Savienībā jau ticis attaisnots vai notiesāts ar galīgu spriedumu."

4 Hartas 52. panta "Tiesību un principu piemērošana un interpretēšana" 1. punktā ir paredzēts:

"Visiem šajā Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības."

Direktīva 2009/73

5 Direktīvas 2009/73 48. apsvērumā ir noteikts:

“Šajā direktīvā galvenā nozīme būtu jāpiešķir patērētāju interesēm, un pakalpojuma kvalitātei vajadzētu būt vienai no dabasgāzes uzņēmumu galvenajām atbildībām. Būtu jāpastiprina un jānodrošina pašreizējās patērētāju tiesības, un tam būtu jāietver lielāka pārredzamība. Patērētāju aizsardzībai būtu jānodrošina, ka visi patērētāji plašākā Kopienas perspektīvā gūst labumu no konkurētspējīga tirgus. Patērētāju tiesību ievērošana būtu jāīsteno dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajām iestādēm.”

6 Saskaņā ar šīs direktīvas 2. pantu:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

25) “mājsaimniecības lietotājs” ir lietotājs, kas pērk dabasgāzi mājsaimniecības patēriņam;

[..]

27) “tiešais lietotājs” ir lietotājs, kas pērk dabasgāzi pašu patēriņam;

[..].”

7 Minētās direktīvas 3. panta “Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un lietotāju aizsardzība” ir formulēts šādi:

“1. Pamatojoties uz savu iestāžu sistēmu un ievērojot subsidiaritātes principu, dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot 2. punktu, dabasgāzes uzņēmumi darbojas saskaņā ar šīs direktīvas principiem, lai izveidotu konkurētspējīgu un drošu dabasgāzes tirgu, kas ilgtermiņā neapdraud vidi, un minētos uzņēmumus nediskriminē pēc to tiesībām vai pienākumiem.

2. Pilnībā ievērojot attiecīgos Līguma noteikumus, jo īpaši [LESD 106.] pantu, dalībvalstis uzņēmumiem, kas darbojas gāzes nozarē, var vispārējās ekonomikas interesēs piemērot sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz drošumu, tostarp piegādes drošumu, piegādes regularitāti, kvalitāti un cenu, kā arī uz vides aizsardzību, tostarp energoefektivitāti, enerģiju no atjaunīgiem avotiem un klimata aizsardzību. [..]

3. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus, un jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību neaizsargātiem lietotājiem. [..] Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, kas saistīta ar līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un domstarpību izšķiršanas kārtību. [..] Vismaz attiecībā uz mājsaimniecību lietotājiem minētie pasākumi ietver I pielikumā minētos pasākumus.

[..]”

8 Šīs pašas direktīvas 40. pantā "Regulatīvās iestādes vispārējie mērķi" ir noteikts:

"Pildot šajā direktīvā noteiktos regulatīvos uzdevumus, regulatīvā iestāde veic visus piemērotos pasākumus, lai 41. pantā izklāstīto pienākumu un pilnvaru robežās ciešā sadarbībā ar citām atbilstīgām valsts iestādēm, tostarp konkurences iestādēm, un neskarot to kompetenci, sekmētu šādu mērķu sasniegšanu:

[..]

g) nodrošināt, ka lietotāji gūst labumu no valsts tirgus efektīvas darbības, sekmējot efektīvu konkurenci un palīdzot nodrošināt patērētāju aizsardzību;

[..]."

9 Direktīvas 2009/73 41. panta "Regulatīvās iestādes pienākumi un pilnvaras" 1. un 4. punktā ir paredzēts:

"1. Regulatīvajai iestādei ir šādi pienākumi:

[..]

i) pārraudzīt pārredzamību, tostarp saistībā ar vairumtirdzniecības cenām, un nodrošināt, ka dabasgāzes uzņēmumi ievēro pārredzamības pienākumus;

[..]

o) kopā ar citām attiecīgām iestādēm palīdzēt nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu, tostarp I pielikumā minēto, efektivitāti un piemērošanu;

[..].

4. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajām iestādēm ir piešķirtas vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu efektīvi un bez kavēšanās veikt 1., 3. un 6. punktā minētos pienākumus. Tādēļ regulatīvajai iestādei ir vismaz šādas pilnvaras:

a) pieņemt dabasgāzes uzņēmumiem saistošus lēmumus;

b) analizēt gāzes tirgu darbību, kā arī noteikt un piemērot jebkādus nepieciešamus un samērīgus pasākumus, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. [..];

[..]

d) piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas dabasgāzes uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras izriet no šīs direktīvas vai no juridiski saistošiem regulatīvās iestādes vai Aģentūras lēmumiem, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. [..];

[..]."

10 Šīs direktīvas I pielikuma "Patērētāju aizsardzības pasākumi" 1. punktā ir noteikts:

"Neskarot Kopienas noteikumus par patērētāju aizsardzību [..], šīs direktīvas 3. pantā minētie pasākumi ir paredzēti, lai nodrošinātu, ka lietotāji:

[..]

c) saņem pārredzamu informāciju par piemērojamām cenām un tarifiem un par standarta nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi gāzes pakalpojumiem un to izmantošanu;

[..]."

Rumānijas tiesības

Likums Nr. 363/2007

11 Ar 2007. gada 21. decembra *Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor* (Likums Nr. 363/2007 par negodīgas komercprakses apkarošanu attiecībās starp piegādātājiem un patērētājiem un tiesību aktu saskaņošanu ar Eiropas tiesību aktiem patērētāju aizsardzības jomā; 2007. gada 28. decembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 899) Rumānijas tiesībās transponēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV 2005, L 149, 22. lpp.).

Likums Nr. 123/2012

12 Saskaņā ar 2012. gada 10. jūlija *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012* (Likums Nr. 123/2012 par elektroenerģiju un dabasgāzi; 2012. gada 16. jūlija *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 485), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, 143. panta 1. punkta k) apakšpunktu:

"Dabasgāzes piegādātājam tostarp ir šādi pienākumi:

[..]

k) sniegt galalietotājiem pārredzamu informāciju par attiecīgā gadījumā piemērojamām cenām/tarifiem, kā arī par tā piedāvāto pakalpojumu lietošanas vispārējiem noteikumiem un šo pakalpojumu izmantošanas nosacījumiem."

13 Šā likuma 194. panta 24.[1] punktā ir noteikts:

"Turpmāk uzskaitītie faktiskie apstākļi ir tādu noteikumu pārkāpumi, kas reglamentē darbību dabasgāzes nozarē: [..] to pienākumu neievērošana, kas dabasgāzes tirgus dalībniekiem ir saistoši saskaņā ar 143. panta 1. punktu, 144.[1] pantu un 145. panta 4. punkta g) apakšpunktu."

14 Saskaņā ar minētā likuma 195. panta 1. punkta 2. apakšpunkta c) punktu par šādiem pārkāpumiem soda ar naudas sodu no 20 000 līdz 400 000 Rumānijas lejām (RON) (aptuveni no 4 000 līdz 80 000 EUR).

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15 2021. gada 14. septembrī *Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor* (Valsts patērētāju tiesību aizsardzības iestāde, Rumānija, turpmāk tekstā – "*ANPC*") ar protokolu par administratīvā pārkāpuma konstatēšanu un sodu uzlikšanu, pamatojoties uz Likumu Nr. 363/2007, atzina *Engie* par vainojamu maldinošā un agresīvā komercpraksē, veicot saimniecisko darbību. Protokolā *ANPC* konstatēja, ka *Engie* ir maldinājusi patērētājus, vienpusēji paziņodama par sākotnējā piedāvājumā noteiktās cenas izmaiņām pēc trīs mēnešiem, lai gan šī cena bija spēkā divpadsmit mēnešus.

16 Ar tās pašas dienas lēmumu šī iestāde lika *Engie* izbeigt šo praksi, apturēt savu darbību līdz šīs prakses izbeigšanai un negrozīt mājsaimniecību lietotājiem piegādātās dabasgāzes cenu.

17 2021. gada 11. oktobrī *ANRE* sagatavoja protokolu par administratīvā pārkāpuma konstatēšanu un sodīšanu (turpmāk tekstā – "*ANRE* protokols"). Tajā tā konstatēja, ka *Engie* kā licencēts dabasgāzes piegādātājs tostarp ir pārkāpusi pārskatāmības pienākumu, kas tai noteikts Likuma Nr. 123/2012 143. panta 1. punkta k) apakšpunktā, ar kuru Rumānijas tiesībās transponēta Direktīva 2009/73, un uzlika tai virkni administratīvo naudas sodu kopumā 800 000 RON (aptuveni 160 000 EUR). Šī iestāde uzskatīja, ka *Engie*, pirmkārt, ir pieļāvusi pārkāpumus attiecībā uz noteiktu dabasgāzes piedāvājumu saturu un, otrkārt, nav pietiekami pierādījusi tiesības vēlāk grozīt ar tās lietotājiem noslēgtajos līgumos norādīto dabasgāzes piegādes cenu.

18 Tādējādi *ANRE* uzdeva *Engie* paziņot divpadsmit *ANRE* protokolā norādītajiem galalietotājiem par tās dabasgāzes fiksētās cenas saglabāšanu, kuru tā bija apņēmusies sākotnējā līguma piedāvājumā, un anulēt šiem lietotājiem nosūtītos līguma papildinājumus. Turklāt *ANRE* uzdeva *Engie* identificēt visus galalietotājus, kuri bija piekrituši standarta piedāvājumiem par fiksētu cenu šajos piedāvājumos paredzētajā laikposmā un kuriem vēlāk tika nosūtīti paziņojumi un papildinājumi, palielinot pirms šī laikposma beigām piegādātās dabasgāzes cenu, paziņot šiem lietotājiem par fiksētās gāzes cenas saglabāšanu atbilstoši minētajiem piedāvājumiem un atcelt šos papildinājumus.

19 *Engie* par ANRE protokolu cēla prasību *Judecătoria Sectorului 4 București* (Bukarestes 4. rajona pirmās instances tiesa, Rumānija). Šī prasība ar 2022. gada 14. marta spriedumu tika noraidīta kā nepamatota.

20 *Engie* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija), kas ir iesniedzējtiesa.

21 Šī tiesa vēlas noskaidrot, pirmkārt, vai *ANRE* var pieprasīt dabasgāzes uzņēmumam, kuram tā pārmet pārskatāmības pienākuma pret patērētājiem pārkāpumu, piemērot cenu, kas atšķiras no tirgus cenas, kura noteikta, pamatojoties uz cenu brīvas noteikšanas principu, kas minētās tiesas ieskatā izriet no Direktīvas 2009/73 3. panta 1. punkta.

22 Otrkārt, iesniedzējtiesa norāda, no vienas puses, ka gan *ANRE*, gan *ANPC* ir konstatējušas vienu un to pašu faktisko apstākli, pie kam pirmā iestāde to kvalificēja par Likuma Nr. 123/2012 143. panta 1. punkta k) apakšpunktā paredzētā "pārskatāmības pienākuma pārkāpumu", un otrā – "par maldinošu un agresīvu komercpraksi pret patērētājiem" Likuma Nr. 363/2007 izpratnē. No otras puses, tā konstatē, ka gan *ANRE*, gan *ANPC* ar atsevišķiem aktiem *Engie* ir uzlikušas vienu un to pašu atlīdzināšanas pienākumu, proti, pienākumu atgriezties pie cenas, kas noteikta "2021. gada aprīļa standarta" piedāvājumā un bija ievērojami zemāka par dabasgāzes iepirkuma cenu brīvajā tirgū.

23 Tādējādi šī tiesa lūdz Tiesu interpretēt Hartas 50. pantu un 52. panta 1. un 3. punktu Likuma Nr. 363/2007 un Likuma Nr. 123/2012 piemērošanas kontekstā, lai noskaidrotu 50. panta piemērojamību "gadījumā, kad par vieniem un tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem ir piespriests dubults sods, pamatojoties uz atšķirīgiem juridiskiem pamatiem".

24 Šādos apstākļos *Tribunalul Bucureşti* (Bukarestes apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumu:

"1) Vai iespējama tāda valsts tiesiskajā regulējumā iekļauta dabasgāzes piegādātāju pārredzamības pienākuma pret mājsaimniecību patērētājiem neizpilde, kas šajā regulējumā tiek uzskatīta par administratīvu pārkāpumu (*contravenţia*), dod iespēju arī kompetentajai valsts iestādei uzlikt dabasgāzes piegādātājam pienākumu attiecībās ar patērētājiem piemērot administratīvā ceļā noteiktu cenu, kurā nav ņemts vērā brīvas cenu veidošanās princips dabasgāzes tirgū, kas noteikts [Direktīvas 2009/73] 3. panta 1. punktā?

2) Vai to, ka dabasgāzes piegādātāju soda gan patērētāju tiesību aizsardzības iestāde, gan enerģētikas regulatīvā iestāde ar diviem atšķirīgiem administratīvā pārkāpuma protokoliem, ar kuriem piegādātājam piemēro tādus pašus pasākumus (administratīvo aktu par pasākumu noteikšanu dublēšanās), var uzskatīt par pamatotu [tiesību netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu] [Hartas] 50. panta izpratnē ierobežojumu vai arī tas ir pretrunā šīm [tiesībām]?

Vai šī dažādu iestāžu tādu pašu pasākumu piemērošanas aktu, kuru pamatā ir identiski faktiskie apstākļi, kumulācija, atbilst samērīguma principam?"

Par lūgumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu

25 Pēc ģenerāladvokāta secinājumu nolasīšanas 2024. gada 11. jūlijā *Engie* ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2024. gada 28. augustā, saskaņā ar Tiesas Reglamenta 83. pantu lūdza atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu, lai iesniegtu papildu juridiskos argumentus, kuriem, pēc *Engie* domām, varētu būt izšķiroša ietekme uz Hartas 50. panta interpretāciju, tādējādi radot nepieciešamību niansēt ar šo tiesību normu saistītajā judikatūrā nostiprinātos vērtējuma kritērijus.

26 Atbilstoši Reglamenta 83. pantam Tiesa jebkurā brīdī, uzklausījusi ģenerāladvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas sākšanu vai atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas spriedumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apsprieduši.

27 Šajā gadījumā Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu, konstatē, ka *Engie* nenorāda nevienu jaunu faktu, kam varētu būt izšķiroša ietekme uz nolēmumu, kurš Tiesai jāpieņem šajā lietā. Turklāt Tiesa uzskata, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai pieņemtu nolēmumu, un ka minētā lieta nav jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kas tajā nav ticis apspriests.

28 Šādos apstākļos nav jāizdod rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

Par pieņemamību

29 *ANRE* un Rumānijas valdība izvirza pirmā jautājuma nepieņemamību, jo tas esot balstīts uz faktu vērtējumiem, kas neatbilst situācijai pamatlietā. Proti, *ANRE* protokolā *Engie* lietotājiem neesot nedz noteikta konkrēta dabasgāzes piegādes cena, nedz arī tā tiek sodīta par piemēroto cenu. *ANRE* ir vienīgi uzdevusi *Engie* atjaunot gāzes piegādes cenu, kas tika piemērota pirms apgalvotā pārskatāmības pienākuma pret tās lietotājiem pārkāpuma.

30 Atbilstoši LESD 267. pantā paredzētajai prejudiciāla nolēmuma tiesvedībai, kuras pamatā ir skaidra funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, tikai valsts tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt pamatlietas faktus. Tiesa ir pilnvarota lemt vienīgi par to Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību, kas piemērojamas iesniedzējtiesas izklāstītajiem faktiskiem un tiesiskai situācijai, lai varētu sniegt šai tiesai informāciju, kas ir noderīga tajā izskatāmās lietas izlemšanai. Tātad Tiesai nav jāapšauba faktu vērtējumi, uz kuriem balstīts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Schweppes*, C-291/16, EU:C:2017:990, 21. un 22. punkts).

31 Turklāt uz prejudiciāliem jautājumiem par Savienības tiesībām attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesiskā regulējuma interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, ja izvirzītā problēma ir hipotētiska vai ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2020. gada 2. aprīlis, *Coty Germany*, C-567/18, EU:C:2020:267, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Taču šajā gadījumā tas tā nav. Proti, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Direktīvas 2009/73 normām, kuru interpretācija tiek lūgta, ir tieša saikne ar pamatlietu, kas attiecas uz pasākumiem, kurus valsts regulatīvā iestāde ir noteikusi dabasgāzes uzņēmumam, piemērojot valsts tiesību aktus, ar kuriem šī direktīva ir transponēta Rumānijas tiesībās. Turklāt šajā lūgumā ir ietverta pietiekama informācija, lai saprastu pirmā jautājuma tvērumu un sniegtu uz to lietderīgu atbildi.

33 No tā izriet, ka šis jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

34 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2009/73 3. panta 1. un 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka valsts enerģētikas regulatīvā iestāde, ja tā konstatē, ka dabasgāzes piegādātājs nav izpildījis pārskatāmības pienākumu pret saviem lietotājiem, mainot šī produkta piegādes cenu, uzliek šim piegādātājam pienākumu saglabāt ar šiem lietotājiem sākotnēji noslēgtajos līgumos noteikto cenu.

35 Direktīvas 2009/73 3. panta 1. punkts noteic, ka pamatojoties uz iestāžu sistēmu un ievērojot subsidiaritātes principu, dalībvalstis nodrošina, ka dabasgāzes uzņēmumi darbojas saskaņā ar šīs direktīvas principiem, lai izveidotu konkurētspējīgu un drošu dabasgāzes tirgu, kas ilgtermiņā neapdraud vidi, un minētos uzņēmumus nediskriminē pēc to tiesībām vai pienākumiem.

36 Lai gan ne no vienas Direktīvas 2009/73 normas skaidri neizriet, ka dabasgāzes piegādes cena jānosaka, pamatojoties uz tirgus pieprasījuma un piedāvājuma mijiedarbību, šī prasība izriet no šīs direktīvas mērķa un uzbūves, jo tās mērķis ir izveidot dabasgāzes iekšējo tirgu, kas būtu pilnībā un tiešām atvērts un balstīts uz konkurenci, kurā visi patērētāji var brīvi izvēlēties piegādātājus un visi piegādātāji var brīvi veikt piegādes lietotājiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 7. septembris, *ANODE*, C-121/15, EU:C:2016:637, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Tomēr minētās direktīvas 3. panta 2. punktā dalībvalstīm ir atļauts uzņēmumiem, kas darbojas gāzes nozarē, noteikt "sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumus", kuri tostarp var attiekties uz "piegādes cenu". Šādi pasākumi jāpieņem vispārējās tautsaimnieciskās interesēs, tiem jābūt skaidri definētiem, pārredzamiem, nediskriminējošiem un pārbaudāmiem un jāgarantē, ka Savienības gāzes uzņēmumiem ir vienlīdzīgi pieejami valstu patērētāji, "pilnībā ievērojot" attiecīgos LESD noteikumus un it īpaši tā 106. pantu (skat. pēc analoģijas spriedumu, 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility* u.c., C-265/08, EU:C:2010:205, 21. un 22. punkts).

38 Turklāt Direktīvas 2009/73 3. panta 3. punktā dalībvalstīm noteikts pienākums veikt atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu galalietotājus šīs direktīvas 2. panta 27. punkta izpratnē, un nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, it īpaši saistībā ar līgumu noteikumu un nosacījumu pārskatāmību, kā arī vispārīgu informāciju. Vismaz attiecībā uz mājsaimniecību lietotājiem minētās direktīvas 2. panta 25. punkta izpratnē šiem pasākumiem ir jāietver šīs pašas direktīvas I pielikumā paredzētie pasākumi.

39 Saskaņā ar šī pielikuma 1. punkta c) apakšpunktu Direktīvas 2009/73 3. pantā minētajiem pasākumiem jānodrošina, ka lietotāji saņem pārredzamu informāciju par piemērojamajām cenām un tarifiem, kā arī par piemērojamiem standarta nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi gāzes pakalpojumiem un to izmantošanu, lai tie atbilstoši patērētāju aizsardzības mērķim varētu īstenot it īpaši tiesības lauzt līgumu vai apstrīdēt piegādes cenas izmaiņas (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2020. gada 2. aprīlis, *Stadtwerke Neuwied*, C-765/18, EU:C:2020:270, 29. punkts).

40 Šajā nolūkā saskaņā ar Direktīvas 2009/73 41. panta 1. punkta i) un o) apakšpunktu valsts regulatīvajai iestādei ir uzticēti uzdevumi, proti, nodrošināt, ka dabasgāzes uzņēmumi ievēro pārskatāmības pienākumus, un sadarbībā ar citām kompetentajām iestādēm palīdzēt nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu, tostarp šīs direktīvas I pielikumā minēto, piemērošanu un efektivitāti.

41 Turklāt no Direktīvas 2009/73 40. panta g) punkta izriet, ka valsts regulatīvajai iestādei, pildot tai šīs direktīvas 41. pantā noteiktos uzdevumus un pilnvaras, jāveic visi piemērotie pasākumi, lai nodrošinātu, ka lietotāji gūst labumu no valstu tirgu efektīvas darbības, un lai palīdzētu nodrošināt to patērētāju aizsardzību, kuru intereses ir minētās direktīvas pamatā, kā norādīts tās 48. apsvērumā.

42 Visbeidzot – no Direktīvas 2009/73 41. panta 4. punkta izriet, ka regulatīvajām iestādēm jāspēj pieņemt it īpaši dabasgāzes uzņēmumiem saistošus lēmumus (a) apakšpunkts), analizēt gāzes tirgu darbību, kā arī noteikt un piemērot jebkādus nepieciešamus un samērīgus pasākumus, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību (b) apakšpunkts), kā arī piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas dabasgāzes uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras izriet no šīs direktīvas (d) apakšpunkts).

43 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *ANRE* ir konstatējusi, ka *Engie* nav izpildījusi Likuma Nr. 123/2012 143. panta 1. punkta k) apakšpunktā paredzēto pārskatāmības pienākumu, jo šī sabiedrība nebija pietiekami informējusi savus lietotājus par tās pilnvarām saglabāt tiesības ar lietotājiem noslēgtajos līgumos, pamatojoties uz "standarta piedāvājumu", mainīt norādīto dabasgāzes piegādes cenu sākotnējā divpadsmit mēnešu laikposmā. Līdz ar to *ANRE*, pirmkārt, piemēroja *Engie* naudas sodu un, otrkārt, kā korektīvu pasākumu lika tai atgriezties pie 2021. gada aprīlī saskaņā ar sākotnējo līgumu noteiktās cenas.

44 Jākonstatē, ka šādi pasākumi, kuru izvēle, kā izriet no šī sprieduma 35. un 42. punkta, ietilpst dalībvalstu rīcības brīvībā, iekļaujas to prerogatīvu īstenošanā, kas valsts regulatīvajām iestādēm saskaņā ar Direktīvas 2009/73 40. un 41. pantu ir piešķirtas, lai nodrošinātu patērētāju līgumu noteikumu un nosacījumu pārskatāmību. Tādējādi šo pasākumu mērķis ir nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzības efektivitāti.

45 Turklāt pasākums, kas attiecas uz sākotnējā piegādes līgumā noteiktās cenas atjaunošanu, nav tāds, kas būtu pretrunā šī sprieduma 36. punktā atgādinātajai prasībai, ka dabasgāzes piegādes cenai jābūt noteiktai atbilstoši piedāvājuma un pieprasījuma mijiedarbībai. Proti, ar šo pasākumu valsts regulatīvā iestāde nav izmantojusi savas prerogatīvas noteikt cenu gāzes piegādes līgumos, bet ir likusi piegādātājam šajos līgumos atjaunot cenu, par kuru, savstarpēji vienojoties, bija nolīguši piegādātājs un attiecīgais lietotājs.

46 Ņemot vērā iepriekš minētos iemeslus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2009/73 3. panta 1. un 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka valsts enerģētikas regulatīvā iestāde, ja tā konstatē, ka dabasgāzes piegādātājs nav izpildījis pārskatāmības pienākumu pret saviem lietotājiem, mainot šī produkta piegādes cenu, uzliek šim piegādātājam pienākumu saglabāt ar šiem lietotājiem sākotnēji noslēgtajos līgumos noteikto cenu.

Par otro jautājumu

47 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 50. pants, lasot kopsakarā ar tās 52. panta 1. punktu, jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka dabasgāzes piegādātājam, pamatojoties uz dažādiem valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponēta attiecīgi Direktīva 2009/73 un Direktīva 2005/29, tiek piemēroti divi sodi par identiskiem faktiskiem apstākļiem.

48 Kā noteikts Hartas 50. pantā, "nevienu nedrīkst atkārtoti tiesāt vai sodīt krimināllietā par nodarījumu, par kuru viņš saskaņā ar tiesību aktiem Savienībā jau ticis attaisnots vai notiesāts ar galīgu spriedumu". Šīs pamattiesības, kas ir *ne bis in idem* principa izpausme, aizliedz kumulēt gan krimināltiesiska rakstura procesus, gan sodus par vieniem un tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem un pret vienu un to pašu personu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 20. marts, *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, 25. punkts, un 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 22. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

49 Pirmām kārtām, Hartas 50. pants ir piemērojams ne tikai tāda veida saukšanai pie atbildības un sodiem, kuri valsts tiesībās ir kvalificēti kā "krimināltiesiski", bet neatkarīgi no šādas kvalifikācijas valsts tiesībās tas ir attiecināms uz saukšanu pie atbildības un sodiem, kuriem ir krimināltiesisks raksturs nodarījuma rakstura vai soda bardzības pakāpes dēļ, kas draud attiecīgajai personai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 25. un 26. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Šī bardzības pakāpe jāvērtē, ņemot vērā atbilstošajās tiesību normās paredzēto maksimālo sodu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 14. septembris, *Volkswagen Group Italia* un *Volkswagen Aktiengesellschaft*, C-27/22, EU:C:2023:663, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

50 Kritērijs, kas saistīts ar pārkāpuma raksturu, prasa pārbaudīt, vai attiecīgajam sodam tostarp ir represīvs mērķis, neatkarīgi no tā, ka šim sodam ir arī preventīvs mērķis. Proti, krimināl sodi pašā to būtībā ir vērsti gan uz prettiesisku darbību sodīšanu, gan novēršanu. Turpretī pasākumiem, kuru mērķis ir vienīgi attiecīgā pārkāpuma rezultātā radītā kaitējuma atlīdzināšana, nepiemīt krimināltiesisks raksturs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 14. septembris, *Volkswagen Group Italia* un *Volkswagen Aktiengesellschaft*, C-27/22, EU:C:2023:663, 49. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

51 Šajā gadījumā no šī sprieduma 16. un 43. punktā minētajiem pasākumiem šķiet, pirmkārt, ka korektīvais pasākums, ar kuru piegādātājam noteikts pienākums sākotnējā līguma ietvaros atgriezties pie 2021. gada aprīlī noteiktās cenas, ir pasākums, ar kuru *a priori* tiek vienīgi atlīdzināts ar attiecīgo pārkāpumu radītais kaitējums iepriekšējā punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, bet tas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

52 Otrkārt, runājot par naudas sodiem, kurus *ANPC* un *ANRE* ir uzlikušas *Engie*, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka saskaņā ar Likuma Nr. 123/2012 194. panta 24.[1] punktu un 195. panta 1. punkta 2. apakšpunkta c) punktu par šī likuma 143. panta 1. punkta k) apakšpunktā paredzētā pārskatāmības pienākuma neizpildi ir piemērojams naudas sods no 20 000 līdz 400 000 RON. Uz šī pamata un ņemot vērā dažādos administratīvos pārkāpumus, kuros tiek vainota *Engie*, *ANRE* uzlika tai naudas sodu par kopējo summu 800 000 RON (aptuveni 160 000 EUR). Turklāt Rumānijas valdība un *Engie* attiecīgajos rakstveida apsvērumos ir precizējušas, ka *ANPC* ir noteikusi *Engie* 150 000 RON (aptuveni 30 000 EUR) naudas sodu.

53 Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā visu tās rīcībā esošo informāciju, kā arī atbilstošajās valsts tiesību normās paredzētās maksimālās summas, ko *ANPC* un *ANRE* piemēro *Engie*, šie sodi ir pietiekami bargi, lai tos varētu kvalificēt par "krimināltiesiska rakstura sodiem".

54 Otrām kārtām, uz Hartas 50. panta piemērošanu ir attiecināms dubultnosacījums, proti, pirmkārt, ir jāpastāv iepriekšējam galīgam lēmumam (*bis* nosacījums) un, otrkārt, šis lēmums attiecas uz tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, kas ir vēlākas saukšanas pie atbildības vai vēlāku lēmumu priekšmets (*idem* nosacījums) (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 28. punkts).

55 Runājot par *bis* nosacījumu, lai tiesas nolēmumu varētu uzskatīt par tādu, ar kuru ir pieņemts galīgs nolēmums par faktiskajiem apstākļiem, kas ir izvērtēti otrā procedūrā, ir nepieciešams ne tikai tas, lai šis nolēmums būtu kļuvis galīgs saskaņā ar piemērojamām valsts tiesībām, bet arī lai tas būtu pieņemts pēc lietas izskatīšanas pēc būtības (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 29. punkts un tajā minētā judikatūra). Ja šāds lēmums pastāv, Hartas 50. pantā ir izslēgts, ka par tiem pašiem nodarījumiem varētu tikt uzsākts vai turpināts kriminālprocess (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 14. septembris, *Volkswagen Group Italia* un *Volkswagen Aktiengesellschaft*, C-27/22, EU:C:2023:663, 59. punkts).

56 Šajā gadījumā Tiesas rīcībā esošajos lietas materiālos ir informācija, kas liecina, ka *ANPC Engie* piemērotais sods tika apstrīdēts Rumānijas tiesās un galīgi atcelts šīs iestādes kompetences neesamības dēļ. Ja iesniedzējtiesa apstiprinātu šo informāciju, iepriekšējā punktā izvērtētais *bis* nosacījums nebūtu izpildīts.

57 Savukārt gadījumā, ja iesniedzējtiesa konstatētu, ka šajā gadījumā *bis* nosacījums ir izpildīts, attiecībā uz *idem* nosacījumu jānorāda, ka no Hartas 50. panta formulējuma paša izriet, ka ar to ir aizliegts vienu un to pašu personu tiesāt vai sodīt krimināllietā par vienu un to pašu pārkāpumu vairāk nekā vienu reizi. Atbilstošais kritērijs šajā nolūkā ir faktiskā sastāva identiskums, ieskaitot to, vai pastāv konkrētu apstākļu kopums, kuri ir savstarpēji nesaraujami saistīti un kuru dēļ attiecīgā persona ir galīgi attaisnota vai notiesāta. Faktu un aizsargāto tiesisko interešu juridiskajai kvalifikācijai valsts tiesībās nav nozīmes, lai konstatētu, ka pārkāpums ir viens un tas pats, jo ar Hartas 50. pantu sniegtās aizsardzības tvērums dažādās dalībvalstīs nevar būt atšķirīgs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 31., 33. un 34. punkts).

58 Tā kā *idem* nosacījums prasa, lai būtiskie fakti būtu identiski, Hartas 50. pants nav piemērojams, ja attiecīgie fakti ir tikai līdzīgi. Proti, būtisko faktu identiskums ir uzskatāms par konkrētu apstākļu kopumu, kas izriet no notikumiem, kuri būtībā ir tie paši, jo tie ietver vienu un to pašu likumpārkāpēju un ir nedalāmi savstarpēji saistīti laikā un telpā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 36. un 37. punkts).

59 Šajā gadījumā, kā izriet no šī sprieduma 22. punkta, iesniedzējtiesa uzskata, no vienas puses, ka pēc attiecīgajām administratīvajām procedūrām gan *ANRE*, gan *ANPC* ir konstatējušas vienus un tos pašus faktiskos apstākļus, pie kam pirmā iestāde to kvalificēja par Likuma Nr. 123/2012 143. panta 1. punkta k) apakšpunktā paredzētā "pārskatāmības pienākuma pārkāpumu", un otrā – "par maldinošu un agresīvu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem" Likuma Nr. 363/2007 izpratnē.

60 Trešām kārtām, Hartas 50. pantā garantēto pamattiesību netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par vienu un to pašu nodarījumu īstenošanas ierobežojums un līdz ar to saukšanas pie atbildības vai kriminālsodu kumulēšana var tikt attaisnota, pamatojoties uz tās 52. panta 1. punktu. Saskaņā ar šā punkta pirmo teikumu visiem Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem jābūt noteiktiem tiesību aktos un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Atbilstoši minētā punkta otrajam teikumam, ievērojot samērīguma principu, ierobežojumus šīm tiesībām un brīvībām drīkst noteikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

61 Pirmkārt, runājot par Hartas 50. pantā garantēto pamattiesību būtības ievērošanu, šis saturs principā tiek ievērots, ja valsts tiesībās ir paredzēta vienīgi iespēja kumulatīvi saukt pie atbildības un piemērot sodus saskaņā ar atšķirīgu tiesisko regulējumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 43. punkts). Tā tas ir šajā gadījumā, jo *Engie* uzliktie sodi tika pieņemti, pamatojoties uz dažādiem valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponēta attiecīgi Direktīva 2009/73 un Direktīva 2005/29.

62 Otrkārt, attiecībā uz samērīguma principa ievērošanu ir svarīgi atcerēties, ka šis princips prasa, lai valsts tiesiskajā regulējumā paredzētā saukšanas pie atbildības un sodu kumulēšana nepārsniegtu šajā tiesiskajā regulējumā noteikto leģitīmo mērķu sasniegšanai piemēroto un vajadzīgo pasākumu robežas. Ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais un tā radītie apgrūtinājumi nedrīkst būt nesamērīgi ar sasniedzamajiem mērķiem (spriedums, 2018. gada 20. marts, *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

63 Sodu kumulāciju tomēr var attaisnot ar to, ka divu atšķirīgu iestāžu īstenotās saukšanas pie atbildības mērķim ir papildu nolūks, kura priekšmets ir dažādi vienas un tās pašas prettiesiskās rīcības aspekti. Proti, valsts iestādes var likumīgi izvēlēties papildu tiesisko reakciju attiecībā uz noteiktu sabiedrībai kaitīgu rīcību, izmantojot dažādas procedūras, kas veido vienotu veselumu, lai dažādos aspektos aplūkotu attiecīgo sociālo problēmu, ja vien šīs apvienotās tiesiskās reakcijas nerada pārmērīgu slogu attiecīgajai personai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 49. un 50. punkts).

64 Kā atgādināts šī sprieduma 38.–41. punktā, pasākumu par patērētāju līgumu noteikumu un nosacījumu pārskatāmību, kurus valsts regulatīvās iestādes var veikt saskaņā ar Direktīvu 2009/73, mērķis ir nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzības efektivitāti. Līdz ar to, kā atgādināts šī sprieduma 36. punktā, minētie pasākumi nodrošina dabasgāzes iekšējā tirgus izveidi, kurš ir pilnībā un faktiski atvērts un konkurētspējīgs un kurā visi patērētāji – pārskatāmības dēļ – var brīvi izvēlēties piegādātājus.

65 Tomēr no šīs direktīvas I pielikuma 1. punkta izriet, ka šie pasākumi neskar Savienības noteikumus par patērētāju aizsardzību. Tādējādi dalībvalsts var sodīt par, pirmkārt, nozares tiesiskā regulējuma, kura mērķis ir liberalizēt dabasgāzes tirgu, un, otrkārt, Direktīvas 2005/29 noteikumu par negodīgu komercpraksi pārkāpumiem, lai nodrošinātu augstu patērētāju aizsardzības līmeni šajā nozarē (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 47. punkts).

66 Lai noteiktu šādas saukšanas pie atbildības un sodu kumulēšanas absolūti nepieciešamo raksturu, jāizvērtē, vai pastāv skaidri un precīzi noteikumi, kas ļauj paredzēt, par kādām darbībām vai bezdarbību var kumulatīvi saukt pie atbildības un sodīt, kā arī koordinēt dažādās iestādes, vai abas procedūras ir īstenotas pietiekami koordinēti un tuvināti laikā un vai sods, kas attiecīgā gadījumā ir piemērots procedūrā, kura hronoloģiski bija pirmā, ir ticis ņemts vērā, izvērtējot otro sodu, un tādējādi apgrūtinājums, kas attiecīgajai personai izriet no šādas kumulēšanas, ir absolūti nepieciešams un visi piemērotie sodi atbilst izdarīto pārkāpumu smagumam (spriedums, 2022. gada 22. marts, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, 51. punkts).

67 Kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 49. punktā, nav nekā neparasta, ja sabiedrībai, kas darbojas enerģijas ražošanas vai sadales tirgū, ir jāievēro dažādi nozaru tiesiskie regulējumi, kuriem ir atšķirīgi vai papildinoši mērķi, un attiecīgā gadījumā tā var tikt pakļauta dažādām sankcijām par vienu un to pašu rīcību, pamatojoties uz šiem nozaru tiesiskajiem regulējumiem.

68 Šajā gadījumā Tiesas rīcībā esošajos lietas materiālos ir norādes par ciešu saikni laikā starp abiem pamatlietā aplūkotajiem administratīvajiem procesiem un lēmumiem, kas pieņemti šo procedūru noslēgumā, no kuriem viens ir uzsākts saskaņā ar enerģētikas nozares tiesisko regulējumu un otrs – ar tiesisko regulējumu, kura mērķis ir patērētāju aizsardzība, kā arī sadarbība un informācijas apmaiņa starp attiecīgajām iestādēm, tomēr tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

69 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild, ka Hartas 50. pants, lasot kopsakarā ar tās 52. panta 1. punktu, jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka dabasgāzes piegādātājam, pamatojoties uz dažādiem valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponēta attiecīgi Direktīva 2009/73 un Direktīva 2005/29, tiek piemēroti divi sodi, kuri kvalificējami kā "krimināltiesiska rakstura sodi par identiskiem faktiem", ar nosacījumu, ka:

– pastāv skaidri un precīzi noteikumi, kas ļauj paredzēt, par kādām darbībām un kādu bezdarbību iespējama saukšanas pie atbildības un sodu kumulēšana, kā arī nodrošināt koordināciju starp abām kompetentajām iestādēm;

– abas attiecīgās procedūras ir īstenotas pietiekami koordinēti un īsā laikā; un

– piemēroto sodu kopums atbilst pārkāpumu smagumam.

Par tiesāšanās izdevumiem

70 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu 3. panta 1. un 3. punkts

jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj, ka valsts enerģētikas regulatīvā iestāde, ja tā konstatē, ka dabasgāzes piegādātājs nav izpildījis pārskatāmības pienākumu pret saviem lietotājiem, mainot šī produkta piegādes cenu, uzliek šim piegādātājam pienākumu saglabāt ar šiem lietotājiem sākotnēji noslēgtajos līgumos noteikto cenu.

2) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pants, lasot kopsakarā ar tās 52. panta 1. punktu,

jāinterpretē tādējādi, ka

ka tas pieļauj, ka dabasgāzes piegādātājam, pamatojoties uz dažādiem valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponēta attiecīgi Direktīva 2009/73 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK,

98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva"), tiek piemēroti divi sodi, kuri kvalificējami kā "krimināltiesiska rakstura sodi par identiskiem faktiem", ar nosacījumu, ka:

– **pastāv skaidri un precīzi noteikumi, kas ļauj paredzēt, par kādām darbībām un kādu bezdarbību iespējama saukšanas pie atbildības un sodu kumulēšana, kā arī nodrošināt koordināciju starp abām kompetentajām iestādēm;**

– **abas attiecīgās procedūras ir īstenotas pietiekami koordinēti un īsā laikā; un**

– **piemēroto sodu kopums atbilst pārkāpumu smagumam.**

[Paraksti]